

[Svend Auken]

Estrup kan være klar over, hvilken type spørgsmål vi stillede, kan jeg bare nævne, at det var spørgsmål om de statsfinansielle, de kommunaløkonomiske og de administrative konsekvenser af forliget, alt det, der naturligvis burde have været oplyst på forhånd, men som ikke fremgik af teksten vedrørende forliget mellem regeringen og det radikale venstre. Da så svarene forelå, ønskede vi naturligvis – og vi havde jo håbet, at det radikale venstre ville deltage i udvalgsarbejdet herom – lejlighed til at stille uddybende spørgsmål og finde ud af, hvordan forslaget i praksis ville virke.

Det blev afslået. Man sagde, at vi kunne tage sagen op mellem anden og tredje behandling. Nu ved enhver jo, at vi har anden behandling i dag og har forudset tredje behandling på fredag. Anden behandling i dag trækker længe ud, og betænkningen skal være afgivet inden kl. 24 i aften, hvis forslaget skal nå at komme til tredje behandling på fredag. Derfor var der ingen mulighed for os for at få afklaret de efter vor opfattelse mange spørgsmål, der knytter sig til så stor en sag, som det radikale venstre – med fuld tilslutning fra regeringen, forstår vi – oven i købet har betegnet som vort årtis største reform. Ikke mindst de mennesker, som har fostret et så omfattende og – forstår vi – positivt forslag, må være interesserede i, at det bliver ordentligt belyst.

Der er to sæt spørgsmål, vi vil tage op under det udvalgsarbejde, som vi håber at også det radikale venstre vil medvirke til, naturligvis sammen med regeringen. Det ene drejer sig om afklaringen af en lang række detailspørgsmål om, hvordan ordningen vil komme til at fungere i praksis.

Mit partis ordfører, hr. Kaj Poulsen, nævnte ét spørgsmål: hvor mange af de uddannelsespladser, undervisningsministeren har nævnt, er der mulighed for at de ledige kan komme ind på allerede i det skoleår, der begynder her i august 1985? Og for hvor mange af dem er fristerne for længst overskredet, sådan at mulighederne for at komme på disse uddannelser først står åbne for de ledige i skoleåret 1986-87? Hvordan skal den iværksætterydelse, som man har rost sig meget af, men som ikke er blevet meget diskuteret her i dag, egentlig administreres? Ministeren har sagt, at der ikke har været tid til – det er jo kun siden december måned, vi har

behandlet forslaget – at afklare de administrative og juridiske problemer, der knytter sig til denne sag, så man vil administrere, siger ministeren, på et foreløbigt grundlag.

Der kan tænkes andre detailspørgsmål. Må jeg minde om, at under overenskomstsituationen viste det sig takket være oppositionens indsats, at en lang række direkte urimeligheder og uklarheder i regeringens eget forslag blev undgået. Derfor burde flertallet naturligvis være taknemligt for, at mennesker vederlagsfrit stiller deres energi til rådighed for i det mindste at undgå de åbenbare urimeligheder.

Det andet sæt spørgsmål, vi vil have afklaret, og som selvfølgelig for os er nok så vigtigt, er de overordnede politiske spørgsmål, inden ordningen sættes i kraft og vel at mærke under de forudsætninger, som flertallet i denne sag selv lægger afgørende vægt på. Jeg skal nævne dem. De falder på tre punkter, og de er ikke under det hidtidige udvalgsarbejde blevet afklaret. Det er rigtigt, at vi har stillet spørgsmål om det før, men vi har stadig ikke fået nogen klare svar.

Det er for det første: hvor mange ledige vil blive omfattet af ordningen i de enkelte amter i perioden frem til januar 1988? Hvad kan man sige om de kvalifikationer, de har? Fru Lilli Gyldenkilde har allerede med rette gjort opmærksom på, at langt størsteparten af dem er kvinder, og at størsteparten af dem igen er gifte kvinder uden forudgående erhvervs-mæssig uddannelse, men alene med skolemæssig uddannelse. Og hvordan matcher dette billede med de uddannelsesstilbud, der står til rådighed? Vi ønsker at få tegnet et danmarkskort, hvor vi ser, hvor mange ledige der er, hvilke kvalifikationer de har, på den ene side og på den anden side de pladser, der står til deres rådighed. Er det sådan, som hr. Estrup påstår – og vi håber naturligvis alle, han har ret – at man bevidst og fremsynet har planlagt for netop at fremskaffe de uddannelsespladser, der svarer til de lediges behov, eller er det sådan, som man får indtryk af, når man læser undervisningsministerens mange indlæg og oplysninger, at man planlægger på den måde, at den tilfældige overkapacitet, som undervisningsministeren skønner der under alle omstændigheder vil være i uddannelsessystemet, selvfølgelig ikke er lukket for de langtidsledige? Hvilket af de to synspunkter – eller er